

آغاز اصلاح بانک‌های ناتراز

اصلاح نظام بانکی با موضوع بانک آینده شروع شد. به گزارش ایسنا، علی مدنی‌زاده، وزیر اقتصاد گفت: بانک‌های ناتراز در اولویت هستند تا به نوعی برنامه اصلاحی برسند که اگر برنامه را اجرا کنند، بانک‌های سالم خواهند شد و اگر اجرا نکنند احتمالاً همان وضعیت مجموعه‌های «نور»، «کاسپین» و «آینده» برایشان رخ می‌دهد. وی اظهار کرد: اصلاح نظام بانکی با افزایش سرمایه بانک ملی و موضوع بانک آینده شروع شد و در دستور کار قرار گرفته تا سایر بانک‌ها هم بررسی شوند. مدنی‌زاده افزود: بانک‌های ناتراز در اولویت هستند تا به نوعی برنامه اصلاحی برسند. بانک‌هایی که این برنامه را اجرا می‌کنند، بانک‌های سالم خواهند شد و بانک‌هایی که این برنامه را اجرا نکنند احتمالاً همان وضعیت نور، کاسپین و آینده برایش رخ می‌دهد. وزیر اقتصاد در پاسخ به پرسشی درباره تکنرخی شدن ارز، اظهار کرد: سیاست ارزی براساس قانون از وظایف بانک مرکزی است. در مجموعه تیم اقتصادی دولت در بالادست نیز این موضوع بحث و بررسی می‌شود که هر زمان جمع‌بندی شد رئیس کل بانک مرکزی اعلام می‌کند.

رشد نرخ تورم در مهرماه

تورم مهرماه افزایش یافت. به گزارش مرکز آمار، در مهرماه ۱۴۰۴ تورم نقطه به نقطه خانوارهای کشور به ۴۸/۶ درصد رسید و شاخص قیمت مصرف‌کننده به ۴۰۳/۸ افزایش یافته است؛ این رقم نشان‌دهنده افزایش ۳/۳ واحد درصدی تورم نسبت به ماه قبل است و میانگین هزینه خانوارها برای خرید مجموعه کالاها و خدمات یکسان نسبت به مهر پارسال به‌طور چشمگیری افزایش یافته است. تورم ماهانه خانوارها در مهرماه ۱۴۰۴ نیز برابر پنج درصد درصد اعلام شد. گروه «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با ۶/۴ درصد و گروه «کالاهای غیرخوراکی و خدمات» با ۴/۲ درصد، بیشترین افزایش قیمت را نسبت به ماه قبل تجربه کردند. نرخ تورم سالانه در دهک‌های مختلف هزینه‌ای کشور بین ۳۸/۲ درصد برای دهک دهم تا ۴۰/۱ درصد برای دهک اول متغیر بوده است. بر این اساس، فاصله تورمی میان دهک‌ها در مهرماه ۱۴۰۴ به ۱/۹ واحد درصد رسید که نسبت به ماه قبل (۱/۶) واحد درصد (۰/۳) واحد درصد افزایش داشته است.

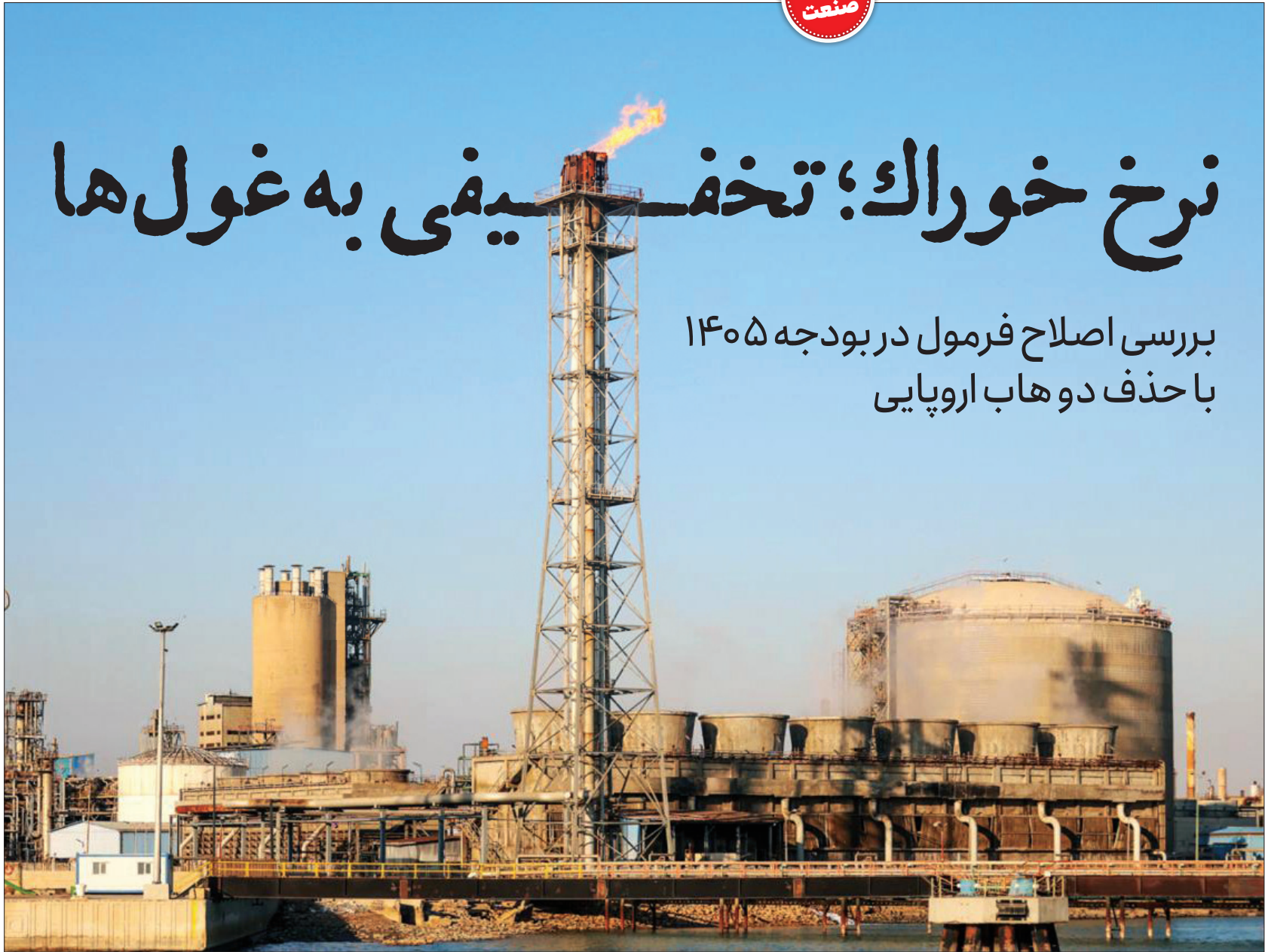

۴۵/۵ همت معامله برق در بورس انرژی

سهام برق بورسی به ۶۰ درصد خواهد رسید. به گزارش ایلنا، حمیدرضا باقری، مدیر توسعه بازار برق گفت: مجموعاً امسال ۴۵/۵ همت معامله شده که ۶/۵ همت توسط شرکت‌های توزیع بوده و بقیه را صنایع خریده‌اند و متوسط قیمت برقی که از بورس خریداری شده ۶۱۰ تومان بوده است. وی اظهار داشت: در ماده ۴۳ برنامه هفتم توسعه وزارت نیرو مکلف شده با بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و افزایش رقابت‌پذیری در این صنعت و افزایش سهم معاملات برق در بورس انرژی به گونه‌ای عمل کند که با عرضه برق تولیدی نیروگاه‌های کشور تا پایان سال دوم برنامه، سهم معاملات مذکور را به حداقل ۳۰ درصد و در انتهای برنامه به حداقل ۶۰ درصد از کل معاملات برساند. باقری در خصوص میزان سهم فروش برق خارج از بازار در سال جاری گفت: امسال در نیمه نخست سال ۲۱ درصد در بورس و ۶ درصد معاملات دوجانبه بود و این ۲۷ درصد در هفت ماهه به ۲۸ درصد رسید که هنوز دو درصد با تکلیف امسال برنامه هفتم فاصله داریم اما در نظر داریم تا پایان سال این مقدار افزایش یابد و از تکلیف برنامه هفتم هم پیشی بگیریم.

نرخ خوراک؛ تخفیفی به غول‌ها

بررسی اصلاح فرمول در بودجه ۱۴۰۵ با حذف دو هاب اروپایی

عکس: ایرنا

دو هاب با هاب آمریکا و کانادا جایگزین شود. از سوی دیگر، پیشنهاد دیگر ما این است که نرخ فرمول خوراک و سوخت یکی شود ثابت بیشتری در هزینه‌های تولید ایجاد شود.

▼ فرمول خوراک گاز

هاب در واقع بازار مرجع خرید و فروش گاز است؛ جایی که قیمت را بر اساس عرضه و تقاضا تعیین می‌کند. زمستان‌های سرد اروپا، نمونه عینی جهش‌های غیرقابل پیش‌بینی در این بازار است. این جهش‌ها، در فرمول فعلی محاسبه نرخ خوراک پتروشیمی کشور، به دلیل حضور هاب‌های گران قیمت اروپایی، مستقیماً حاشیه سود صنایع گازمحور کشور را هدف قرار می‌دهد. ترکیب چهار قیمت مرجع یعنی هنری هاب آمریکا، آلبرتا کانادا، TTF هلند و NBP بریتانیا باعث شده کوچک‌ترین تغییر در هر یک، نرخ خوراک داخلی را به صورت قابل توجهی جابه‌جا کند.

فصلان این حوزه پیش‌تر هشدار داده بودند که تکیه بر هاب‌های اروپایی، آن‌هم برای کشوری که خود تولیدکننده و صادرکننده گاز است، اشتباه است؛ چراکه در وهله نخست آب و هوای ایران و اروپا متفاوت است و دوم اروپایی‌ها خود واردکننده گاز هستند و نرخ خوراک آنها به‌طور طبیعی بالاست. بحران اوکراین این واقعیت را آشکار کرد و قیمت گاز در اروپا جهشی بی‌سابقه داشت و حتی نرخ خوراک در ایران را تا بیش از ۳۰ سنت رساند؛ عددی که با هزینه ساخت و نرخ بازده داخلی پروژه‌های گازمحور به‌هیچ‌عنوان همخوانی نداشت و تنها زیان بر جای گذاشت.

اما تنها مشکل فقط فرمول جهانی نیست. تبدیل نرخ دلاری به ریال با ارز دستوری که بازار آن تفاوت بسیار فاحشی دارد، ارزش واقعی خوراک را از واقعیت بازار دور کرده است. این عدم هم‌خوانی، همراه با تغییرات در دوره‌های مختلف در بودجه، فضای پیش‌بینی‌پذیر برای صنایع را نابود کرده و حتی باعث شده سرمایه‌گذاران از این صنایع دور شوند و به نوعی سرمایه‌های خود را از این بازار خارج کنند. صنایع متانول، اوره و الفین که خوراک بیش از ۶۰ درصد بهای تمام‌شده آنها را تشکیل می‌دهد، از این نوسانات بیشترین آسیب را دیده‌اند. برآوردها نشان می‌دهد افزایش هر ۱۰۰۰ تومان در نرخ گاز، سود خالص آنها را تا ۱۵ درصد کاهش می‌دهد.

عدم مشخص بودن نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و نوسانی بودن آن نه‌تنها سود فعلی صنایع را کاهش می‌دهد، بلکه سرمایه‌گذاری در بخش‌های صنایع پتروشیمی را متوقف می‌کند. همچنین واحدهای متانول و اوره، به‌دلیل حاشیه سود شکننده، با ظرفیت خود را پایین آورده‌اند یا طرح‌های توسعه را به تعویق انداخته‌اند.

در بازار سهام نیز، فرمول فعلی عملاً نرخ خوراک را به متغیر بنیادی تعیین‌کننده در شاخص صنعت شیمیایی تبدیل کرده است. نوسان‌های قیمتی شدید در برابر هر تغییر قیمت خوراک، نشان از افزایش ریسک سیستماتیک

این صنعت دارد. به بیان ساده‌تر هرچه ابلاغیه‌های وزارت نفت در خصوص نرخ خوراک افزایش پیدا می‌کند و ماه‌ها طول می‌کشد که نرخ خوراک به نتیجه‌ای مشخص برسد، میزان سرمایه‌گذاری نیز کاهش پیدا می‌کند؛ چراکه سهامداران عقیده دارند این نوسانات باعث می‌شود ریسک سرمایه‌گذاری افزایش یابد.

اصلاح فرمول در بودجه ۱۴۰۵، به‌ویژه حذف هاب‌های پرهزینه اروپایی، می‌تواند دو نتیجه برای بازار سهام در پی داشته باشد؛ نخست، کاهش ریسک و دوم، افزایش بازده سرمایه‌گذاری و رشد نسبت‌های P/E (قیمت هر سهم) که این موضوع می‌تواند در میان‌مدت، اعتماد و نقدینگی از دست‌رفته سرمایه‌گذاران طی سال‌های اخیر را به بورس بازگرداند و سهام پتروشیمی را نیز به عنوان لیدر بازار با مثبت‌های بسیار سنگین مواجه سازد.

▼ ماجرای ۵۰ درصد در فرمول گاز چیست؟

طبق ابلاغیه وزارت نفت، نرخ گاز طبیعی برای پتروشیمی‌ها از فرمول زیر محاسبه می‌شود: قیمت گاز = (۵۰٪ × میانگین داخلی، صادراتی و وارداتی) + (۵۰٪ × قیمت جهانی در بازارهای هاب) در شرایط فعلی، میانگین نرخ گاز در چهار هاب اصلی چنین است: NBP بریتانیا: ۳۶/۶ سنت، TTF هلند: ۳۷ سنت، هنری هاب آمریکا: ۱۰ سنت، آلبرتا کانادا: ۳/۴ سنت نتیجه فرمول با این ترکیب، نرخ ۱۳/۹ سنت به ازای هر مترمکعب خوراک است، اما حذف دو هاب اروپایی، نرخ را به ۶/۳۵ سنت یعنی ۵۴ درصد کاهش می‌دهد. کاهش نرخ خوراک از ۱۳/۹ به ۶/۳۵ سنت، تاثیر مستقیمی بر اقتصاد اوره‌سازها و متانول‌سازها دارد. در وهله نخست هزینه اوره‌سازها افت می‌کند؛ برای نمونه، پتروشیمی پردیس می‌تواند با این کاهش، حدود ۴۰ درصد سودآوری خود را افزایش دهد. سایر اوره‌سازها نیز شامل «شیراز»، «خراسان»، «کرمانشاه»، «شکرد»، «شفارس»، «زنجان» و «شستان» نیز منتفع خواهند شد و هر یک می‌توانند بر اساس نیاز خود حدود ۱۰ تا ۵۰ درصد با افزایش سودسازی روبه‌رو شوند که در نهایت این موضوع می‌تواند اقبال سهامداران را نسبت به این گروه‌ها در پی داشته باشد.

از سوی دیگر متانول نیز به علت حاشیه سود پایین، طرح‌های توسعه‌های خود را متوقف یا کند کرده است. اصلاح خوراک می‌تواند پروژه‌های توسعه را احیا کند و همچنین ظرفیت صادرات این صنایع را نیز در میان‌مدت افزایش دهد. به واسطه این موضوع نیز نمادهای «زاگرس»، «شیراز»، «شخارک»، «شفن» و «شپلی» می‌توانند روند صعودی داشته باشند و به شاخص در صعود گذر از محدوده ۳ میلیونی کمک شایانی کنند.

حذف هاب‌های اروپایی از فرمول و کاهش ۵۴ درصدی قیمت خوراک، تنها سود صنایع را افزایش نمی‌دهد، بلکه

در اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۲ نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به صورت پنهانی تصویب شد و پس از حدود ۵ ماه که این نرخ علنی شد، باز هم مورد بازبینی قرار گرفت و در نهایت اعتماد و نقدینگی از بورس فراری شد؛ به‌طور کلی موضوع نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به مسئله‌ای حیاتی برای بازار سهام مبدل شده است

رقیه ندایی

خبرنگار اقتصادی

ابتدای هفته بود که دبیر انجمن صنعت پتروشیمی از دستور رئیس‌جمهور به وزیر نفت و سازمان برنامه و بودجه برای اصلاح قیمت‌گذاری خوراک گاز پتروشیمی‌ها خبر داد. براساس دستور مکتوب پزشکبان، قرار است که نرخ خوراک پتروشیمی‌ها براساس رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی اصلاح شود. طبق این دستور و در صورت تصویب فرمول تعیین نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در بودجه سال ۱۴۰۵ به مدت ۱۰ سال شامل تخفیف خواهد شد، این موضوع به صورت مستقیم می‌تواند به روی هزینه‌های تولید، درآمد دولت و رقابت‌پذیری صنایع پایین‌دستی تاثیرگذار باشد. به بیان ساده‌تر باعث شود صنایعی که با نرخ خوراک به صورت مستقیم سروکار دارند از ۱۰ تا ۵۰ درصد با افزایش سود روبه‌رو شوند.

تعیین نرخ خوراک پتروشیمی‌ها هر ساله چالش بزرگی برای صنایع و بازار سرمایه است؛ حتی می‌تواند شرایط زیان‌سازی این گروه‌ها را نیز فراهم سازد. برای نمونه در اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۲ نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به صورت پنهانی تصویب شد و پس از حدود ۵ ماه که این نرخ علنی شد، باز هم مورد بازبینی قرار گرفت و در نهایت اعتماد و نقدینگی از بورس فراری شد؛ به‌طور کلی موضوع نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به مسئله‌ای حیاتی برای بازار سهام مبدل شده است.

▼ اصلاح تغییر نرخ خوراک

ابتدای هفته حسن عباس‌زاده، معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی با اشاره به بررسی اصلاح فرمول قیمت‌گذاری خوراک پتروشیمی‌ها اظهار داشت: سناریوهای گوناگونی برای بازنگری در این فرمول وجود دارد که یکی از مهم‌ترین آن‌ها حذف دو هاب هلند و انگلیس است. در صورت تصویب این پیشنهاد، نرخ خوراک کاهش خواهد یافت.

به گفته وی، چند سناریو مطرح شده است؛ از جمله ترکیب درصدی از هاب‌های مختلف یا حذف کامل هاب‌های اروپایی. در نهایت هر یک از این سناریوها باید در مجلس شورای اسلامی مطرح و مورد دفاع قرار گیرد تا تصمیم نهایی اتخاذ شود. براساس یکی از پیشنهادهای رسمی، اجرای فرمول جدید در صورت تصویب، از ابتدای سال ۱۴۰۵ و به مدت ۱۰ سال ادامه خواهد داشت.

مهدوی ابهری، دبیرکل انجمن صنفی پتروشیمی نیز اخیراً اعلام کرده بود: پیشنهاد ما مشخص است؛ یا دو هاب اروپایی هلند و انگلیس از فرمول فعلی حذف شود، یا سهم این